

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 3.10.2017
COM(2017) 573 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Στήριξη των επενδύσεων μέσα από προαιρετική εκ των προτέρων αξιολόγηση των
πτυχών των μεγάλων έργων υποδομής που άπτονται των δημόσιων συμβάσεων**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η απασχόληση, η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα αποτελούν την κορυφαία προτεραιότητα της ΕΕ, γεγονός που συνεπάγεται την τόνωση των επενδύσεων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να βοηθήσει τις δημόσιες αρχές στην όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική διαχείριση των μεγάλων έργων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ανεξάρτητα από το αν χρηματοδοτούνται ή όχι από την ΕΕ, ούτως ώστε να βελτιστοποιούν την αξία για τους φορολογουμένους, να παρέχουν ποιοτικές υποδομές και να μεγιστοποιούν την απασχόληση και την ανάπτυξη. Γι' αυτόν τον σκοπό, η Επιτροπή θα θέσει σε λειτουργία έναν μηχανισμό αποτελούμενο από τρεις πυλώνες, προκειμένου να στηρίξει τις εν λόγω δημόσιες αρχές στην εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων.

Από τότε που η σημερινή Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε τα καθήκοντά της τον Νοέμβριο του 2014, έχει θέσει στο επίκεντρο τις επενδύσεις, δημιουργώντας το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), στόχος του οποίου είναι να κινητοποιήσει 315 δισ. EUR μέχρι τα μέσα του 2018, χρησιμοποιώντας δημόσιες εγγυήσεις για την προσέλκυση και την εξασφάλιση ιδιωτικών επενδύσεων σε μεγάλα έργα. Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχία του σχεδίου είναι η εξάλειψη των εμποδίων για τις επενδύσεις, η επίτευξη μεγαλύτερης κανονιστικής προβλεψιμότητας και η παροχή τεχνικής συνδρομής για επενδυτικά έργα.

Δεδομένης της επιτυχίας που σημείωσε σε πρώτο στάδιο το σχέδιο ως προς την επίτευξη αποτελεσμάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε το 2016 να παρατείνει τη διάρκεια του, να αυξήσει την δύναμη πυρός του και να το ενδυναμώσει μέσα από την ενίσχυση της τεχνικής βοήθειας και την άρση των εμποδίων για τις επενδύσεις στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς¹. Η πρόταση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ 2.0)² θα συμβάλει ώστε να δοθεί σημαντική ώθηση στην οικονομία της ΕΕ. Στόχος του ΕΤΣΕ είναι όχι μόνο η αύξηση των συνολικών κινητοποιούμενων επενδύσεων τουλάχιστον στα 500 δισ. EUR έως το τέλος του 2020, αλλά και η βελτίωση της γεωγραφικής κάλυψής του και η τόνωση της απορρόφησης στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και τις περιφέρειες μετάβασης. Η επίτευξη αυτών των στόχων είναι καθοριστική για τη μελλοντική δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη.

Ταυτόχρονα, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) στηρίζει τη συνδεσιμότητα της ΕΕ στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, μέσω της χρηματοδότησης έργων στο πλαίσιο του διευρωπαϊκού δικτύου. Από το 2014 μέχρι σήμερα έχει πραγματοποιήσει επενδύσεις ύψους 25 δισ. EUR, οι οποίες έχουν οδηγήσει σε συνολικές επενδύσεις σε υποδομές στην ΕΕ οι οποίες ανέρχονται περίπου στα 50 δισ. EUR.

Η προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων έχει καίρια σημασία, όπως καίρια σημασία έχει και η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση δημοσίων συμβάσεων. Οι δημόσιες συμβάσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 14 % του ΑΕΠ της ΕΕ, με τις δημόσιες αρχές να δαπανούν κάθε χρόνο πάνω από 2 τρις. EUR από τα χρήματα των Ευρωπαίων φορολογουμένων. Ωστόσο, οι δυνατότητες των δημοσίων συμβάσεων ως προς την τόνωση της απασχόλησης και της ανάπτυξης δεν αξιοποιούνται πλήρως.

¹ COM(2016) 581.

² COM(2016) 597· 2016/0276 (COD).

Με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων διασφαλίζεται ότι ο φορέας υλοποίησης του έργου θα είναι σε θέση να συγκρίνει τις διάφορες προσφορές και να επιλέξει την πλέον κατάλληλη, η οποία θα παρέχει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής. Επιπλέον, ενθαρρύνονται οι επιχειρήσεις ώστε να υποβάλλουν προσφορές, δεδομένου ότι η επιλογή του αναδόχου θα γίνεται με βάση τη δίκαιη μεταχείριση και την ισότιμη αντιμετώπιση. Ακόμη κι έτσι, ωστόσο, η σύναψη δημόσιων συμβάσεων γίνεται συχνά χωρίς να υπάρχουν οι αναγκαίες δεξιότητες, τεχνικές γνώσεις ή αντίληψη των διαδικασιών³.

Πολλά έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας δεν εκτελούνται σύμφωνα με τον προγραμματισμό, ενώ συχνά είναι τα φαινόμενα μη τήρησης και υπέρβασης του προϋπολογισμού. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή απαιτούν συχνά πολύ περισσότερο χρόνο από αυτόν που είχε αρχικά προβλεφθεί⁴.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι γι' αυτό το φαινόμενο: αβεβαιότητα όσον αφορά το επίπεδο και τους τρόπους χρηματοδότησης, ελλειψής ή επιφανειακή αξιολόγηση των αναγκών, και μεταβαλλόμενες οικονομικές και πολιτικές συνθήκες. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν επίσης η πολυπλοκότητα και η διάρκεια των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, σε συνδυασμό με τα σφάλματα στις διαδικασίες και τις αδυναμίες στα συστήματα δημόσιων συμβάσεων ορισμένων κρατών μελών⁵.

Τα μεγάλα διασυνοριακά έργα για την κάλυψη του χάσματος μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις υποδομές αντιμετωπίζουν μια επιπλέον πρόκληση λόγω των πιθανών διαφορών ανάμεσα στα εθνικά νομοθετικά πλαίσια. Αν και οι περισσότεροι κανόνες στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων έχουν εναρμονιστεί σε επίπεδο ΕΕ, οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις επιτρέπουν ευελιξία σε εθνικό επίπεδο.

Αυτή η κατάσταση πρέπει να αλλάξει. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει ορισμένα βασικά στοιχεία που θα συμβάλουν στην αλλαγή αυτή. Όπως ανακοινώθηκε στις ανακοινώσεις σχετικά με τη στρατηγική για την ενιαία αγορά⁶ και την επανεκκίνηση των επενδύσεων στην Ευρώπη⁷, η Επιτροπή θεσπίζει έναν τριμερή μηχανισμό για τα έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας, με σκοπό να παράσχει σαφήνεια και καθοδήγηση στις δημόσιες αρχές και να τις διευκολύνει στην ανταλλαγή και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών. Αυτό θα βοηθήσει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εθνικών δαπανών, η οποία είναι απαραίτητη για την απελευθέρωση του πλήρους δυναμικού των επενδύσεων στην Ευρώπη.

Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί έναν από τους πυλώνες της στρατηγικής της Επιτροπής που έχει στόχο να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων συμβάσεων και να τις καταστήσει πιο στρατηγικές, προάγοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, ο μηχανισμός εκ των προτέρων αξιολόγησης είναι μέρος μιας δέσμης μέτρων για τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία περιλαμβάνει μια ανακοίνωση σχετικά με τη

³ Ανακοίνωση, «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς: περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις», σημείο 3.2 του COM(2015) 550.

⁴ Σύμφωνα με τη μελέτη του Bent Flyvbjerg, «What You Should Know About Megaprojects, and Why: An Overview» (Τι πρέπει να γνωρίζετε για τα έργα μεγάλης κλίμακας, και γιατί: μια επισκόπηση), 2014, τα 9 στα 10 έργα αυτού του τύπου παρουσιάζουν υπερβάσεις του προϋπολογισμού ή καθυστερήσεις.

⁵ Οι αδυναμίες αυτές επισημαίνονται για ορισμένα κράτη μέλη στις εκθέσεις ανά χώρα που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2017 (https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_en).

⁶ COM(2015) 550.

⁷ COM(2016) 359.

στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις («Βελτίωση των δημόσιων προμηθειών στην και για την Ευρώπη») και μια σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την επαγγελματοποίηση των δημόσιων συμβάσεων («Δημιουργία μιας δομής για την επαγγελματοποίηση των δημόσιων συμβάσεων»). Παράλληλα, δρομολογείται μια διαβούλευση για ένα σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας, ώστε να υποστηριχθεί η επίτευξη νέων και πιο βιώσιμων λύσεων για την κοινωνία μας.

Όταν μια σύμβαση δεν σχεδιάζεται προσεκτικά, απειλεί τις δημόσιες επενδύσεις

Μια μεγάλη πόλη χρειαζόταν επείγοντως ένα νέο, μη οικιστικό κτίριο. Ένας ιδιώτης εργολάβος πρότεινε να κατασκευάσει το αναγκαίο κτίριο. Οι δημόσιες αρχές και ο εργολάβος σύναψαν σύμβαση μίσθωσης για το κτίριο πριν από την έναρξη των εργασιών. Η σύμβαση μίσθωσης, η οποία συνάφθηκε χωρίς να έχει προηγηθεί πρόσκληση υποβολής προσφορών, περιείχε τις λεπτομερείς απαιτήσεις των δημόσιων αρχών σε σχέση με το κτίριο.

Μετά την καταγγελία ενός πολίτη, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, καθώς το έργο καλυπτόταν από τους κανόνες της ΕΕ περί δημόσιων συμβάσεων, έπρεπε να είχε προκηρυχθεί διαγωνισμός. Οι αρχές της πόλης υποχρεώθηκαν να καταγγείλουν τη σύμβαση μίσθωσης, ειδάλλως θα αντιμετώπιζαν κυρώσεις από την ΕΕ. Παράλληλα, ο ιδιώτης εργολάβος υπέβαλε αγωγή αποζημίωσης σε βάρος τους για την καταγγελία της σύμβασης μίσθωσης.

Αν είχαν χρησιμοποιήσει τον προτεινόμενο μηχανισμό, οι αρχές θα μπορούσαν να είχαν αποφύγει τις νομικές δυσκολίες, γεγονός που θα τους επέτρεπε να υλοποιήσουν ένα οικονομικά υγιές έργο.

2. Ο ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι εθνικές αρχές και οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς έχουν την επιλογή να χρησιμοποιήσουν τον μηχανισμό σε εθελοντική βάση για να υποβάλουν ερωτήματα⁸⁹ στην Επιτροπή και να λάβουν μια αξιολόγηση¹⁰ σχετικά με τη συμβατότητα ενός έργου¹¹ με το ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ προτού προβούν σε σημαντικές ενέργειες, όπως π.χ. πριν από τη δρομολόγηση πρόσκλησης υποβολής προσφορών για τις κύριες εργασίες υλοποίησης του έργου, τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας ή προτού αποφασίσουν τη χρήση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

⁸ Αίτημα στήριξης μπορεί να υποβληθεί μόνο από τις αρχές που συμμετέχουν στο έργο. Οι αρχές αυτές πρέπει να παρέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με το αίτημα και μόνο εκείνες μπορούν να εξηγούν τα ζητήματα που τις αφορούν. Ανάλογα με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα κάθε έργου και το οικείο κράτος μέλος, οι εν λόγω αρχές μπορούν να συνίστανται στο υπουργείο που είναι αρμόδιο για τον σχετικό τομέα (σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο), όπου γίνεται η ανάπτυξη του έργου, στις εθνικές αρχές δημόσιων συμβάσεων ή στις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς.

⁹ Τα ερωτήματα και οι ειδοποιήσεις μπορούν να αποστέλλονται σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

¹⁰ Οι απόψεις που εκφράζουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής κατά την αξιολόγησή τους δεν είναι νομικά δεσμευτικές για τους φορείς που χρησιμοποιούν τον μηχανισμό ή για την Επιτροπή, και δεν θίγουν την ερμηνεία των σχετικών κανόνων από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹¹ Ένα έργο αντιπροσωπεύει το σύνολο των εργασιών, των προμηθειών και των υπηρεσιών που απαιτούνται για την κατασκευή και τη λειτουργία μεγάλων υποδομών, και οι συμβάσεις γι' αυτό το έργο μπορούν να συνάπτονται από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές. Μπορεί, για παράδειγμα, να περιλαμβάνει την ανάπτυξη μιας γραμμικής υποδομής μεταφορών, π.χ. διαδοχικών τμημάτων ενός αυτοκινητοδρόμου που προορίζονται να συνδέουν δύο κόμβους, ή να καλύπτει ένα ενιαίο έργο ενεργειακών υποδομών, όπως την κατασκευή ενός σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των συνδέσεών του με το εθνικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι εθνικές αρχές και οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς που ασχολούνται με μεγάλης κλίμακας και, ιδίως, με διασυνοριακά έργα μπορούν να χρησιμοποιούν τον μηχανισμό αυτόν όταν και όπου θεωρούν ότι υπάρχει ανάγκη ή χρησιμότητα. Αυτό θα συμβάλει στη μείωση του κινδύνου καθυστερήσεων και υπερβάσεων κόστους που προκύπτει από δυσκολίες στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

Ο μηχανισμός θα βοηθήσει στην ανάπτυξη ορθών πρακτικών εντός του αναθεωρημένου και εκσυγχρονισμένου ευρωπαϊκού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις που εγκρίθηκε το 2014¹². Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες για πρώτη φορά, υπόκεινται πλήρως σε ένα εναρμονισμένο ενωσιακό καθεστώς.

Ο μηχανισμός αυτός προορίζεται για όλους τους τύπους έργων υποδομής, ιδίως στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, των ΤΠΕ και των κατασκευών εκτός κατοικιών¹³. Είναι γενικά διαθέσιμος πάνω από ορισμένα κατώτατα όρια¹⁴. Επιπλέον, ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τον μηχανισμό για χαμηλότερης αξίας έργα υποδομής τα οποία θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικά για το ίδιο και/ή συνολικά για την ΕΕ¹⁵, όπως π.χ. για έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων.

Ο μηχανισμός θα αναλύει τα ζητήματα που εγείρονται υπό το πρίσμα του ευρωπαϊκού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις. Δεν θα αντικαταστήσει, αλλά θα συμπληρώσει τους υφιστάμενους εθνικούς μηχανισμούς για τους εκ των προτέρων ελέγχους ή στήριξη. Οι αρχές των κρατών μελών είναι υπεύθυνες για την εθνική διάσταση των δημόσιων συμβάσεων, και κάθε έργο θα πρέπει να συμμορφώνεται με την εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, της νομοθεσίας της Ένωσης. Αρμόδια να αποφαινούνται σχετικά με τυχόν συγκρούσεις είναι τα δικαστήρια των κρατών μελών ή οι φορείς προσφυγών.

Πριν από τη θέσπιση του μηχανισμού, η Επιτροπή πραγματοποίησε ευρεία διαβούλευση με εθνικές αρχές, εμπειρογνώμονες στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, επιχειρηματικούς οργανισμούς, φορείς υλοποίησης και άλλους ενδιαφερόμενους σχετικά με τη χρησιμότητά του και τις διάφορες παραμέτρους του. Οι ενδιαφερόμενοι υποστήριζαν σε γενικές γραμμές τον προτεινόμενο μηχανισμό και εξέφρασαν την προθυμία τους να χρησιμοποιήσουν τα διάφορα εργαλεία του. Πολλοί πρότειναν τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του και τη μείωση των κατώτατων ορίων. Έχει δημοσιευτεί σύνοψη των αποτελεσμάτων της ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης¹⁶.

Η βοήθεια που παρέχεται μέσω του μηχανισμού θα συμπληρώσει τους υφιστάμενους μηχανισμούς στήριξης, όπως ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ),

¹² Η μεταρρύθμιση του 2014 περιλάμβανε την οδηγία 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες, την οδηγία 2014/25/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, και την οδηγία 2014/23/ΕΕ σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης. Η προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο έληξε στις 16 Απριλίου 2016.

¹³ Οι μεγάλες συμφωνίες-πλαίσια που καλύπτουν πολλά μικρότερα έργα δεν καλύπτονται από αυτόν τον μηχανισμό.

¹⁴ Τα προτεινόμενα κατώτατα όρια έχουν καθοριστεί βάσει ανάλυσης των έργων υποδομής που δημοσιεύτηκαν στην Tender Electronic Daily κατά το διάστημα 2010-2015. Στόχος τους είναι η εστίαση του μηχανισμού στα πιο σημαντικά επενδυτικά έργα υποδομής που λαμβάνουν χώρα στην ΕΕ και για την ΕΕ.

¹⁵ Μετά την παραλαβή ενός αιτήματος, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αξιολογούν το παραδεκτό του και ενημερώνουν το κράτος μέλος σχετικά με τις προϋποθέσεις για την αποδοχή του.

¹⁶ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=9021 .

η Κοινή βοήθεια για την υποστήριξη έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες (JASPERS) και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης για τις ΣΔΙΤ (EPEC). Οι μηχανισμοί αυτοί εφαρμόζονται μόνο σε έργα που επωφελούνται από οικονομική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ή επικεντρώνονται σε τομείς που είναι επιλέξιμοι για στήριξη αυτού του είδους, και δεν εστιάζουν κατά ολοκληρωμένο τρόπο στα ζητήματα και τις διαδικασίες που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις. Για παράδειγμα, ο βασικός ρόλος της JASPERS είναι να παρέχει βοήθεια έως ότου ένα έργο υποβληθεί προς αξιολόγηση για χρηματοδότηση από την ΕΕ. Το EPEC βοηθά τις δημόσιες αρχές μόνον όταν σκοπεύουν να υλοποιήσουν τα έργα τους μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με έμφαση στη χρηματοδότηση. Δεν βοηθά στην επιλογή του πλέον κατάλληλου μοντέλου για τη σύναψη συμβάσεων, ούτε παρέχει εμπειρογνωμοσύνη για έργα που αναπτύσσονται με άλλον τρόπο. Ο εθελοντικός μηχανισμός εκ των προτέρων αξιολόγησης θα παρέχει συγκεκριμένη και ειδική υποστήριξη για όλα τα ερωτήματα σχετικά με τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Προσφέρει ολοκληρωμένη βοήθεια η οποία συμπληρώνει τη δέσμη εργαλείων που διατίθεται στα κράτη μέλη.

Μέσα από έναν συνδυασμό εργαλείων, καθένα με τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, οι αρχές των κρατών μελών και οι φορείς υλοποίησης θα ωφεληθούν σημαντικά από την υπάρχουσα εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με τα μεγάλα έργα υποδομής.

Τα έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ ή από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ όπως ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα ωφεληθούν από τον μηχανισμό σε συνδυασμό με τη στήριξη από τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών. Πολλά από αυτά είναι έργα υποδομής, όπως έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. αιολικά πάρκα) και έργα για την αναβάθμιση δικτύων μεταφορών. Το ΕΤΣΕ έχει επίσης χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση των κοινωνικών υποδομών. Η επιτυχής αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν δημόσιες συμβάσεις μπορεί να είναι καθοριστική για την επιτυχία αυτών των έργων.

Σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη, η Επιτροπή ανακοίνωσε¹⁷ ότι θα δημιουργήσει μια ενιαία ομάδα για την επενδυτική πολιτική, η οποία θα συγκεντρώνει όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, ώστε να μπορούν να αξιολογούν μεγάλα έργα υποδομών γρήγορα και αποτελεσματικά. Τα πρώτα βήματα για τη δημιουργία αυτής της λειτουργίας έχουν ήδη γίνει. Ο μηχανισμός εκ των προτέρων αξιολόγησης θα παρέχει πληροφορίες σ' αυτό το πλαίσιο, ενώ θα ενσωματωθεί και θα παρέχει στήριξη στην ευρύτερη αυτή λειτουργία μόλις καταστεί πλήρως λειτουργικός. Τέλος, αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη μια αξιολόγηση¹⁸ και μια δημόσια διαβούλευση¹⁹ με σκοπό να προσδιοριστεί ποια πρόσθετα μέτρα θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμα στους φορείς υλοποίησης έργων οι οποίοι υλοποιούν διασυνοριακά έργα και άλλα έργα του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών.

3. ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο μηχανισμός θα έχει τρία στοιχεία:

i. γραφείο υποστήριξης,

¹⁷ COM(2016) 359· COM(2016) 581· COM(2016) 764.

¹⁸ http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3272163_en

¹⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/2017-ten-t-implementation_en

- ii. **μηχανισμό κοινοποίησης και**
- iii. **μηχανισμό ανταλλαγής πληροφοριών.**

Τα στοιχεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα το ένα από το άλλο για κάθε έργο.

3.1. Το γραφείο υποστήριξης

Οι εθνικές αρχές και οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς θα έχουν στη διάθεσή τους ένα γραφείο υποστήριξης για να παρέχει καθοδήγηση, να απαντά σε ερωτήσεις και να αποσαφηνίζει ειδικά ζητήματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις σε πρώιμο στάδιο κατά την προετοιμασία αποφάσεων που αφορούν δημόσιες συμβάσεις. Το γραφείο υποστήριξης θα είναι διαθέσιμο για έργα των οποίων η συνολική εκτιμώμενη αξία είναι τουλάχιστον 250 εκατ. EUR²⁰.

Το γραφείο υποστήριξης μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στα διασυνοριακά έργα ώστε να γίνουν κατανοητές οι επιπτώσεις των διαφόρων πιθανών λύσεων.

Οι εθνικές αρχές μπορούν να επικοινωνούν με το γραφείο υποστήριξης για ειδικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν κατά την ανάπτυξη του σχεδίου σύναψης συμβάσεων για ένα έργο. Οι ερωτήσεις αυτές μπορούν, για παράδειγμα, να αφορούν:

- το ισχύον νομικό πλαίσιο της ΕΕ που διέπει το έργο: οδηγία για τις κλασικές δημόσιες συμβάσεις ή για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, οδηγία για τις συμβάσεις παραχώρησης κ.λπ.·
- τους όρους εξαιρέσεως από τις οδηγίες·
- τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους·
- τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης·
- τη συμπερίληψη οικολογικών και κοινωνικών παραμέτρων καθώς και παραμέτρων σχετικών με την καινοτομία·
- τρόπους για την υλοποίηση από κοινού διαδικασιών σύναψης σύμβασης βάσει του άρθρου 39 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Εάν χρειαστεί, το γραφείο υποστήριξης θα εξακολουθήσει να παρέχει συμβουλές καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, για παράδειγμα, σχετικά με ζητήματα που αφορούν τις διαδικασίες ανάθεσης ή τη δυνατότητα τροποποίησης των υφιστάμενων συμβάσεων. Ωστόσο, τυχόν λεπτομερής αξιολόγηση του ευρύτερου σχεδίου σύναψης συμβάσεων ή συγκεκριμένων πτυχών του θα πρέπει να διενεργηθεί στο πλαίσιο του μηχανισμού κοινοποίησης, οπότε θα ισχύουν οι όροι του μηχανισμού κοινοποίησης.

Όλες οι ερωτήσεις θα πρέπει να υποβάλλονται μέσω του ειδικού ηλεκτρονικού συστήματος στη διεύθυνση <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/pp-large-projects/>. Το ηλεκτρονικό σύστημα θα διαχειρίζεται όλες τις ανταλλαγές πληροφοριών, καθώς και τυχόν επακόλουθες ερωτήσεις και απαντήσεις της Επιτροπής. Με το σύστημα αυτό, οι χρήστες μπορούν να υποβάλουν συμπληρωματικές ερωτήσεις ή να

²⁰ Ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τον μηχανισμό για χαμηλότερης αξίας έργα υποδομής τα οποία θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικά για το ίδιο και/ή συνολικά για την ΕΕ, όπως π.χ. για έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων. Μετά την παραλαβή ενός αιτήματος, η Επιτροπή αξιολογεί το παραδεκτό του και ενημερώνει το κράτος μέλος σχετικά με τις προϋποθέσεις για την αποδοχή του.

κοινοποιήσουν το έργο στην Επιτροπή σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτό θα επιτρέψει στην Επιτροπή να παρακολουθεί την ανάπτυξη του έργου.

Η Επιτροπή θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια²¹ ώστε να απαντά στις ερωτήσεις εντός ενός μήνα. Εάν χρειαστεί, μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες όσον αφορά την ανάλυση, όποτε η προθεσμία για την απάντησή της θα παρατείνεται.

Μόλις κλείσει ένα αίτημα, οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις θα δημοσιεύονται ανωνυμοποιημένες στον δικτυακό τόπο του μηχανισμού εκ των προτέρων αξιολόγησης²². Όλες οι εμπιστευτικές και εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες θα διαγράφονται σε συνεργασία με την αρμόδια αναθέτουσα αρχή²³. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να αντλούν διδάγματα από ένα ευρύ φάσμα περιπτώσεων που υποβάλλονται στην Επιτροπή, ακόμη και για έργα που δεν είναι άμεσα επιλέξιμα για βοήθεια στο πλαίσιο του μηχανισμού.

Μελλοντική κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής — βοήθεια από το γραφείο υποστήριξης

Μια αναθέτουσα αρχή εξετάζει ποια είναι η καλύτερη λύση όσον αφορά τη σύναψη σύμβασης για την κατασκευή μιας νέας σιδηροδρομικής γραμμής μήκους 150 km. Μπορεί να επικοινωνήσει με το γραφείο υποστήριξης, μία ή περισσότερες φορές, για να υποβάλει π.χ. τα εξής ερωτήματα:

- Πώς θα πρέπει να δομηθεί η σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που θα αναλάβει την κατασκευή και τη λειτουργία της σιδηροδρομικής γραμμής; Η προβλεπόμενη κατανομή των κινδύνων απαιτεί τη χρήση διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων στον τομέα των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή μήπως το έργο εμπίπτει στην οδηγία για τις συμβάσεις παραχώρησης;
- Σε περίπτωση που η οικεία χώρα εξετάζει το ενδεχόμενο να συνάψει διεθνή συμφωνία η οποία θα καλύπτει την υλοποίηση του έργου, η συμφωνία αυτή θα εξαιρεί τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων από το πεδίο εφαρμογής των οδηγιών;
- Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος σχεδιασμού και διαχείρισης μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση; Πώς θα μπορούσε να μειωθεί ο αριθμός των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία κ.λπ.;
- Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να συμπεριληφθούν στο έργο οι στόχοι των οικολογικών, κοινωνικών και καινοτόμων δημόσιων συμβάσεων;

Εάν η σιδηροδρομική γραμμή συνδέει δύο διαφορετικές χώρες, θα μπορούσε επίσης να υπάρξει επικοινωνία με το γραφείο υποστήριξης:

- για να ζητηθούν διευκρινίσεις όσον αφορά τη συμφωνία που απαιτείται μεταξύ των αναθετουσών αρχών από τις δύο χώρες για να αναλάβουν από κοινού

²¹ Βλ. υποσημείωση 10.

²² Βλ. υποσημείωση 10.

²³ Για όλα τα έγγραφα που συντάσσει ή λαμβάνει η Επιτροπή και τα οποία βρίσκονται στην κατοχή της ισχύει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

διαδικασία σύναψης συμβάσεων·

- για να διασαφηνιστεί ποιο είναι το εφαρμοστέο καθεστώς δημόσιων συμβάσεων όταν δύο κράτη μέλη επιθυμούν να δημιουργήσουν έναν κοινό φορέα για την υλοποίηση ενός έργου.

Εάν μια σύμβαση πρέπει να τροποποιηθεί μετά την υπογραφή της, μια αρχή θα μπορούσε να υποβάλει ερωτήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνει τροποποίηση συμβάσεων. Αυτό θα της επέτρεπε να αποφασίσει αν μπορεί να γίνει τροποποίηση χωρίς να υπάρξει νέα διαφανής διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

3.2. Ο μηχανισμός κοινοποίησης

Αφού ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του έργου όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, και οι εθνικές αρχές και/ή οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς έχουν προχωρήσει στην κατάρτιση των αναγκαίων τευχών δημοπράτησης²⁴, θα έχουν τη δυνατότητα να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή το σχέδιο σύναψης συμβάσεων για έργα υποδομής των οποίων η συνολική αξία υπερβαίνει τα 500 εκατ. EUR²⁵. Σ' αυτήν την περίπτωση οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα παρέχουν μια εκτίμηση²⁶ στην οποία θα εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με το κατά πόσον το σχέδιο σύναψης συμβάσεων συνάδει με τους κανόνες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων, με την επιφύλαξη τυχόν μελλοντικής νομικής ερμηνείας ή εκτίμησης.

Ενώ το γραφείο υποστήριξης είναι διαθέσιμο για συγκεκριμένα ερωτήματα, ο μηχανισμός κοινοποίησης καλύπτει το ευρύτερο σχέδιο σύναψης συμβάσεων. Το σχέδιο σύναψης συμβάσεων ορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιηθεί ένα έργο όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις. Για παράδειγμα, θεσπίζει i) αν για το έργο θα χρησιμοποιηθεί σύμβαση κατασκευής, σύμβαση σχεδιασμού και κατασκευής, ή σύμβαση σχεδιασμού, κατασκευής και λειτουργίας, ii) αν η εκτέλεση του έργου θα γίνει μέσω πολλών διαφορετικών προσφορών και ποιες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων θα χρησιμοποιηθούν, και iii) πώς θα διεξαχθεί η σύναψη δημόσιων συμβάσεων για ένα διασυνοριακό έργο.

Οι εθνικές αρχές και/ή οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να κοινοποιούν στην Επιτροπή το γενικό σχέδιο σύναψης συμβάσεων για το έργο και/ή ειδικά ζητήματα αποφασιστικής σημασίας για το σύνολο του έργου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, θα πρέπει να προσδιορίζουν με σαφήνεια τα συγκεκριμένα στοιχεία που χρήζουν αξιολόγησης.

Τα περισσότερα μεγάλα έργα υποδομών χρησιμοποιούν περισσότερες από μία προσκλήσεις υποβολής προσφορών. Για να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διαχείριση και ο μηχανισμός να παραμένει εύχρηστος, οι αρχές μπορούν, αν θέλουν, να εγείρουν ειδικά ζητήματα που συνδέονται με μία από τις προσφορές, δεν θα πρέπει όμως να κοινοποιούν κάθε πρόσκληση υποβολής προσφορών στην Επιτροπή.

²⁴ Το γραφείο υποστήριξης είναι το κατάλληλο μέσο για την αποσαφήνιση ζητημάτων ή την υποβολή ερωτημάτων κατά τη διαδικασία λήψης αυτών των αποφάσεων.

²⁵ Βλ. υποσημείωση 20.

²⁶ Βλ. υποσημείωση 10.

Κατά την υλοποίηση έργων, αποτελεί κοινή πρακτική η τροποποίηση συμβάσεων ώστε να αντανakλούν μεταβολές στους αρχικούς όρους. Οι μεταβολές αυτές εγείρουν σύνθετα νομικά ζητήματα, παρότι οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις παρέχουν ήδη κατευθυντήριες γραμμές και αποσαφηνίζουν τις προϋποθέσεις για τις εν λόγω τροποποιήσεις. Ως εκ τούτου, οι εθνικές αρχές και/ή οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν επίσης να κοινοποιούν στην Επιτροπή τις προτάσεις τους για συγκεκριμένες τροποποιήσεις σε συμβάσεις.

Τα σχέδια σύναψης συμβάσεων μπορούν επίσης να μεταβληθούν κατά το διάστημα που αναπτύσσεται ένα έργο. Οι εθνικές αρχές μπορούν να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με κάθε ουσιαστική μεταβολή σε μια προηγούμενη κοινοποίηση η οποία μπορεί να επηρεάσει το αποτέλεσμα μιας εκτίμησης, π.χ. αλλαγή της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων από τυποποιημένη σε έκτακτη.

Μελλοντική κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής — κοινοποίηση στην Επιτροπή

Για την κατασκευή μιας σιδηροδρομικής γραμμής, οι αρχές αποφάσισαν να χωρίσουν το έργο σε τρία τμήματα μήκους περίπου 50 km το καθένα. Τα τμήματα αυτά θα δημοπρατηθούν ξεχωριστά, για κατασκευή και συντήρηση, με βάση το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις φορέων κοινής ωφελείας.

Οι αρχές θέλουν να ελέγξουν αν η προσέγγιση αυτή είναι σύμφωνη με τους κανόνες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων, και κοινοποιούν το σχέδιο αυτό στην Επιτροπή. Η κοινοποίηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση συμβάσεων για τα τρία τμήματα, τον σχεδιασμό της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα, τη διαδικασία δημοσιοποίησης και πληροφόρησης κ.λπ.

Ο αναθέτων φορέας μπορεί να επισημαίνει ειδικά ζητήματα που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, όπως ο ορισμός των κριτηρίων ανάθεσης στις τεχνικές προδιαγραφές για το πρώτο τμήμα.

Εάν ο αναθέτων φορέας σκοπεύει να τροποποιήσει μια σύμβαση, ενδέχεται να επιθυμεί να έχει μια εκτίμηση από τις υπηρεσίες της Επιτροπής ότι το σχέδιό του είναι σύμφωνο με τους κανόνες της ΕΕ. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο αναθέτων φορέας μπορεί να κοινοποιήσει αυτή την τροποποίηση στην Επιτροπή.

3.2.1. Διαδικασία κοινοποίησης

Οι εθνικές αρχές και οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς (κοινοποιούσες αρχές) θα χρησιμοποιούν ένα τυποποιημένο έντυπο το οποίο θα συνοδεύεται από δικαιολογητικά έγγραφα. Η δομή του τυποποιημένου εντύπου επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση.

Στο τυποποιημένο έντυπο θα προσδιορίζονται το έργο και η αρχή που το κοινοποιεί και, επιπλέον, θα ζητούνται πληροφορίες σχετικά με το σχέδιο σύναψης συμβάσεων για το σύνολο του έργου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την ανάλυση. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται:

- το αντικείμενο του έργου,
- η αξία του έργου,
- οι φορείς που συμμετέχουν (αναθέτουσα/-ες αρχή/-ές κ.λπ.),
- τα διάφορα στάδια του έργου,
- αν το έργο αναμένεται να χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ,
- αν το έργο έχει υποβληθεί προς έγκριση σε εθνικό αρμόδιο φορέα,
- ο σχεδιασμός της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων,
- οι όροι για τους οποίους απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης, όταν το αντικείμενο της κοινοποίησης είναι τροποποίηση της σύμβασης.

Οι κοινοποιούσες αρχές θα μπορούν επίσης να αναφορτώνουν έγγραφα τα οποία θεωρούν σημαντικά για την ανάλυση. Θα πρέπει, ωστόσο, να παρέχουν μόνο τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκτίμηση.

Αν χρειαστεί, η Επιτροπή και η κοινοποιούσα αρχή θα παραμένουν σε επαφή προκειμένου να αποφανθούν διάφορες πτυχές της κοινοποίησης.

Για τους σκοπούς της κοινοποίησης, οι αρχές κοινοποίησης θα χρησιμοποιούν ειδικό ηλεκτρονικό σύστημα, το οποίο θα χρησιμοποιείται επίσης για το γραφείο υποστήριξης (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/pp-large-projects/>). Το σύστημα θα παρέχει την απαραίτητη ασφάλεια για την υποβολή και τον χειρισμό δεδομένων.

3.2.2. Η απάντηση της Επιτροπής

Βάσει των παρεχόμενων πληροφοριών, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής θα διατυπώνουν τις απόψεις τους σχετικά με τη συμβατότητα του σχεδίου σύναψης συμβάσεων του έργου με τη νομοθεσία της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων, ή των ειδικών ζητημάτων που εγείρονται από τις εθνικές αρχές. Θα παρέχουν επίσης μια εκτίμηση για τυχόν ειδικά ζητήματα που εγείρονται στην κοινοποίηση.

Η εκτίμηση αυτή δεν θα περιλαμβάνει τις απόψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη συμμόρφωση του μέτρου προς τις διατάξεις του δικαίου της ΕΕ που δεν αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις. Η αξιολόγηση των υπηρεσιών της Επιτροπής θα βασίζεται πάντοτε στις πληροφορίες που τους έχουν παρασχεθεί και στις συνθήκες που ισχύουν εκείνη τη στιγμή.

Η Επιτροπή θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να δώσει την απάντησή της εντός 3 μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης. Σε περίπτωση που η Επιτροπή ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες από τις εθνικές αρχές, θα εφαρμόζεται κανόνας «παγώματος του χρόνου» (stop-the-clock).

Η Επιτροπή θα καλεί επίσης τις οικείες αρχές να παράσχουν τα έγγραφα που σχετίζονται με το έργο για τον μηχανισμό ανταλλαγής πληροφοριών, ανάλογα με την περίπτωση και εφόσον είναι διαθέσιμα. Όλες οι εμπιστευτικές και εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες θα αντιμετωπίζονται ανάλογα και θα διαγράφονται σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές²⁷.

3.3. Ο μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών

Ο μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών είναι ένα εργαλείο διαχείρισης της γνώσης προς χρήση από τις εθνικές αρχές και τις αναθέτουσες αρχές/τους αναθέτοντες φορείς. Στόχος

²⁷ Βλ. υποσημείωση 23.

αυτού του εργαλείου είναι η διαμόρφωση κατηγοριών παρόμοιων έργων που θα χρησιμεύσουν ως σημεία αναφοράς, κάτι που θα επιτρέψει την ανταλλαγή εμπειριών. Θα χρησιμεύσει επίσης ως πλατφόρμα για ανταλλαγές σχετικά με διάφορες πτυχές των έργων, όπως το είδος της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, τα στάδια των έργων, τα προβλήματα ως προς την υλοποίηση ενός έργου κ.λπ.

Σε πρώτη φάση, το εργαλείο αυτό θα περιλαμβάνει δύο συνιστώσες: μια ευρέως προσβάσιμη βάση δεδομένων που θα περιέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες, και μια πλατφόρμα όπου οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις και πληροφορίες. Τα δύο αυτά στοιχεία θα είναι διαθέσιμα στις αρχές του 2018.

3.3.1. Δομή, πηγή και προσβασιμότητα της βάσης δεδομένων

Η βάση δεδομένων θα περιέχει διάφορα είδη εγγράφων που σχετίζονται με τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων για μεγάλα έργα υποδομής. Τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν φακέλους πρόσκλησης υποβολής προσφορών, έγγραφα σχετικά με την οργανωτική δομή του έργου, συμβάσεις, κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα είδη διαδικασιών, ειδικές πληροφορίες για διασυνοριακά έργα και αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή θα διαχειρίζεται τη βάση δεδομένων και θα μεταφορτώνει έγγραφα που έχει στην κατοχή της ή που έχουν υποβάλει τα κράτη μέλη και/ή οι φορείς υλοποίησης.

Οι εθνικές αρχές και οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς ενθαρρύνονται να υποβάλλουν στην Επιτροπή πληροφορίες για έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας που υλοποιούνται ήδη ή τα οποία βρίσκονται στο στάδιο της ανάληψης. Η βάση δεδομένων θα επιτελέσει καλύτερα τη λειτουργία της ως εργαλείο πληροφόρησης για τις εθνικές αρχές εάν περιέχει εξ αρχής πληροφορίες σχετικά με έργα των οποίων η υλοποίηση έχει ήδη ολοκληρωθεί.

Η βάση δεδομένων θα είναι ευρέως προσβάσιμη κατόπιν εγγραφής. Ως εκ τούτου, ο μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών θα ωφελήσει επίσης τους ιδιωτικούς φορείς υλοποίησης έργων και τις αναθέτουσες αρχές που αναπτύσσουν έργα των οποίων η αξία υπολείπεται του κατώτατου ορίου που ισχύει για τη χρήση του γραφείου υποστήριξης και του μηχανισμού κοινοποίησης.

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τις αρχές στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης θα διατίθενται στη βάση δεδομένων μόνο με τη σύμφωνη γνώμη της οικείας αρχής. Για όλες τις άλλες πληροφορίες, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν για τη διαγραφή των ευαίσθητων πληροφοριών²⁸.

Τα έγγραφα μπορούν να υποβάλλονται σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Η βάση δεδομένων θα περιλαμβάνει ένα εργαλείο αυτόματης μετάφρασης, ενώ θα συνδέεται με άλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες, όπως το Κέντρο Γνώσης και Μάθησης (Knowledge and Learning Centre) του μηχανισμού JASPERS.

3.3.2. Η πλατφόρμα

Οι συζητήσεις μεταξύ ομοτίμων είναι ένα από τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία μάθησης και ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, παράλληλα με τη βάση δεδομένων, η Επιτροπή θα δημιουργήσει μια πλατφόρμα πληροφορικής ώστε να διευκολύνει την άμεση

²⁸ Βλ. υποσημείωση 23.

ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των φορέων που συμμετέχουν στην ανάπτυξη μεγάλων έργων υποδομής στην ΕΕ. Η πλατφόρμα θα είναι ανοικτή για τους επαγγελματίες στην ΕΕ κατόπιν εγγραφής, και θα επιτρέπει τη δημιουργία υποομάδων συζήτησης ανά είδος έργου ή ζήτημα σχετικό με δημόσιες συμβάσεις. Οι ομάδες αυτές μπορούν να είναι ανοικτές ή κλειστές, δηλαδή να έχουν πρόσβαση σ' αυτές μόνο τα μέλη που ξεκινούν τη συζήτηση.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο μηχανισμός εκ των προτέρων αξιολόγησης δεν αποτελεί έκτακτο μέτρο. Είναι μέρος της νέας εταιρικής σχέσης που προτείνει η Επιτροπή με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και μεταξύ αυτών. Συνδέεται άμεσα με τον γενικό στόχο να καταστούν οι δημόσιες συμβάσεις πιο στρατηγικό εργαλείο. Η επιτυχία αυτού του μηχανισμού θα εξαρτηθεί από αυτή την αντίληψη περί εταιρικής σχέσης και την ευρεία χρήση των προτεινόμενων εργαλείων στα κράτη μέλη. Οι εθνικές αρχές καλούνται να προωθήσουν ενεργά τον μηχανισμό και να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο και πλέον κατάλληλο τρόπο τη βοήθεια που προσφέρει.

Κατά την ανάπτυξη αυτού του εργαλείου δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των ενδιαφερομένων, όπως αυτές εκφράστηκαν είτε στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης είτε σε άλλες περιστάσεις. Καθώς οι ανάγκες των ενδιαφερομένων μπορεί να εξελιχθούν με την πάροδο του χρόνου, η Επιτροπή θα παρακολουθήσει και θα αξιολογήσει τη χρήση του μηχανισμού εκ των προτέρων αξιολόγησης. Θα αξιολογήσει επίσης κατά πόσον το εργαλείο προσφέρει αποτελεσματική υποστήριξη. Η αξιολόγηση θα διενεργηθεί μετά από 24 μήνες πλήρους λειτουργίας των εργαλείων ή νωρίτερα, εάν κριθεί σκόπιμο και αναγκαίο. Με βάση τα στοιχεία αυτά, τα εργαλεία θα προσαρμοστούν αναλόγως αν χρειαστεί.

Παράρτημα I

Τυποποιημένο έντυπο

Ερωτήσεις προσδιορισμού

Τίτλος του έργου:	_____	Τομέας:	_____
Αναθέτουσα αρχή/Αναθέτων φορέας:	_____	Κράτος μέλος:	_____
Αρχή που κοινοποιεί το έργο ⁱ :	_____	Στοιχεία επικοινωνίας:	_____
Συνολικό εκτιμώμενο κόστος:	_____		

Η κοινοποίηση αυτή αφορά:

- ☐ Νέο έργο ☐ Τροποποίηση σύμβασης

Περιγραφή του έργου

Περιγράψτε τα συναφή στοιχεία του έργουⁱⁱ:

Περιγράψτε το σχέδιο σύναψης συμβάσεων για το έργοⁱⁱⁱ:

--

Για νέα έργα

Περιγράψτε τις διάφορες φάσεις στις οποίες θα διεξαχθεί η σύναψη δημόσιων συμβάσεων και την εκτιμώμενη ημερομηνία έναρξης καθώς και το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών υποβολής προσφορών:

--

Προσδιορίστε τα θέματα που επιθυμείτε να αξιολογήσουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής:

--

Για τροποποίηση σύμβασης

Περιγράψτε τη σύμβαση που χρειάζεται τροποποίηση και τις περιστάσεις που καθιστούν αναγκαία αυτή την τροποποίηση^{iv}:

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Έχετε λάβει γνωμάτευση από αρμόδια εθνική αρχή σχετικά με τις πτυχές αυτού του έργου που άπτονται των δημοσίων συμβάσεων; Εάν ναι, παρακαλείστε να την υποβάλετε.

☐ Όχι

☐ Ναι

Μεταφορτώστε τα σχετικά έγγραφα

Η κοινοποίηση περιέχει εμπιστευτικές πληροφορίες; Εάν ναι, διευκρινίστε.

☐ Όχι

☐ Ναι

Συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το ερώτημα:

Μεταφορτώστε τα σχετικά έγγραφα

ⁱ Εάν είναι διαφορετική από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα.

ⁱⁱ Στην περιγραφή πρέπει να περιλαμβάνονται: οι στόχοι του έργου, οι κύριοι ενδιαφερόμενοι, η χρηματοδότηση του έργου, το στάδιο όπου βρίσκεται το έργο, βασικές τεχνικές πληροφορίες (ιδίως λειτουργικές απαιτήσεις) και, εφόσον υπάρχουν, τα κριτήρια αξιολόγησης και οι κοινωνικές ρήτρες.

ⁱⁱⁱ Το σχέδιο σύναψης συμβάσεων ορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιηθεί ένα έργο όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις. Προβλέπει, για παράδειγμα, i) αν για το έργο θα χρησιμοποιηθεί σύμβαση κατασκευής, σύμβαση σχεδιασμού και κατασκευής, ή σύμβαση σχεδιασμού, κατασκευής και λειτουργίας, ii) αν η εκτέλεση του έργου θα γίνει μέσω πολλών διαφορετικών προσφορών και ποιες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων θα χρησιμοποιηθούν, και iii) πώς θα διεξαχθεί η σύναψη δημόσιων συμβάσεων για ένα διασυνοριακό έργο.

^{iv} Στην περιγραφή πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται ο αντίκτυπος των πιθανών μεταβολών ως προς τη συνολική αξία της σύμβασης.